

טימישוארה - בירת התרבות באירופה

מימצא נדיר משכונת סילוואן בירושלים מוצג ברומניה בתערוכת התנ"ך בעיר

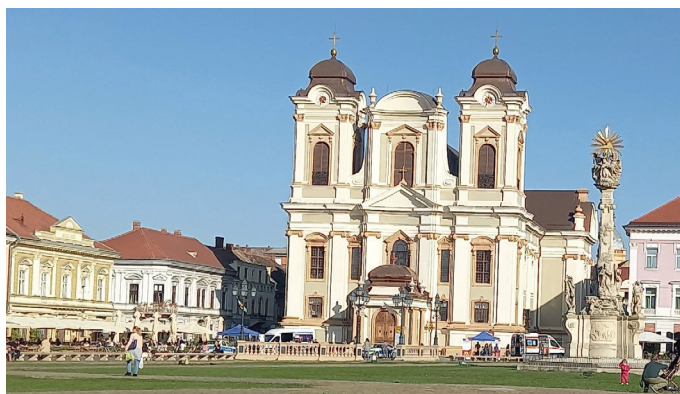

כתב וצילם: צביקה אידלמן

הייתה העיר הראשונה שהוכרזה כמשוחררת ברומניה משלטון מדכא זה. כיכר האחדות הציורית שתענוג לבקר בה, בעיקר בשל המבנים שעוצבו בסגנון הר-נובו ובתי קפה והמסעדות מסביבה. כיכר השחרור זוכה לתשומת לב בעיקר בשל מדרחוב המטריות היוצא ממנה ונחשב למקום שוקק ומתויר.

הטראם (רכבת עירונית הנעה על פסים חשמליים) הוא כלי תחבורה מועדף המאפשר הגעה זמינה לכל חלקי העיר, ללא עיכובים וללא

צפיפות. מומלץ לשוט על נהר בגה החוצה את העיר, 40 דקות בסירת מנוע תמורת 2 ליי (המטבע המקומי) ולצלילי מוזיקה רומנית אותנטית. כדאי גם לא להחמיץ את רובע ג'וזפין על בתי הישנים העוברים "מתיחת פנים" - בליל של סגנונות מתקופות כיבוש שונות שהטביעו את חותמן על העיר המגניבה זו.

כיכר הנצחון - הקתדרלה והאופרה

3 שעות טיסה מפרידות בין נתבייג לטימישוארה, העיר השלישית בגודלה ברומניה לפי מספר התושבים. כשמדברים על פסק זמן מהמתח המתמשך אצלנו ומקולות המלחמה - זה בוודאי היעד. 5 ימים הספיקו לי לתהות על קסמה של העיר, הנחשבת לבעלת איכות החיים הגבוהה ברומניה: קל מאוד להתמסר לאווירה הנינוחה, לחוש את האוויר הצח, לשוטט בכיכרות הססגוניים, להתרווח על ספסל בפארק ולבסוף - לקנח בארוחת ערב משביעה על כוסית יין, לצהלת המקומיים.

ירושלים היא בירתה הנחצית של ישראל וטימישוארה חוגגת את בחירתה כבירת התרבות של אירופה, תואר שהוענק לה אחר כבוד על-ידי ארגון אונסק"ו. יופיה של העיר ניכר לא רק בגנים המטופחים אלא בשפע סגנונות בניה שנשתמרו מאות בשנים והזוכים לשיחזור תרבותי מוקפד תוך שמירת העיצוב המקורי. אכן לא לחינם מכונה טימישוארה "וינה הקטנה".

תודתי למנכ"ל מכון התרבות הרומני ד"ר מרטין סלמון, למנהל ארועי "טימישוארה בירת התרבות הארופאית" מר אובידיו מגאן ולחברת התעופה היי-סקאי.

עם ילידי העיר נמנים השר לשעבר ויו"ר איגוד יוצאי רומניה בישראל **מיכה חריש**, מנהל מכון התרבות הרומני בישראל - **ד"ר מרטין סלמון** והמנצח **לסלו רוט** - ממייסדי האופרה שלה. בטימישוארה נולדו גיבורי תרבות מוערכים כ**ג'וני וייסמילר** - **הלא הוא טרזן הקולנועי**, **בלה לגוסי שגילם את דראקולה והפסל הנודע קונסטנטין ברנקווי** ששמו יצא לתהילת עולם ובמרכז העיר מוצגת תערוכה מיצירותיו, שחלקן הועברו לכאן ממוזיאונים ברחבי העולם דוגמת הלובר. בית האופרה המפואר בכיכר הניצחון מהווה מקור לגאווה ובפארקים תחת כיפת השמים מתקיימים חדשות לבקרים מופעי תיאטרון ומוסיקה המושכים קהל רב.

בטימישוארה פעלה קהילה יהודית מפוארת שבשיאה מנתה כ-12,000 נפש. חלקים ממנה עלו ארצה כשברו גזירות המשטר והם נקלטו ברחבי ירושלים ובגליל. כיום נותרו שם כמה מאות בלבד. בית הקברות היהודי משתרע על 8 דונם ויש גם 3 בתי כנסת אחד מהם פעיל כל ימות השנה. במרכז הקהילתי פועלים חוגי העשרה למבוגרים, לימודי עברית ומקהלת ילדים. בפוליטכניקום היוקרתי של טימישוארה, שעם בוגריו נמנים שני זוכי פרס נובל, לומדים 13,000 תלמידים. בלובי הכניסה מוצגת תערוכה הנושאת את השם "התנ"ך בהיבט ארכיאולוגי" ובה עדויות לקיומו של ספר העתיק והקדוש הזה אלפי שנים. אחד הממצאים הוא קטע עץ חרוט שנחשף ב-1838 בשכונת סילוואן (כפר השילוח בירושלים) המוצג דרך קבע במוזיאון הארכיאולוגי באיסטנבול.

כיכר הניצחון מאופיינת בבתים בסגנון הבארוק. הבולטת מעל כולם הקתדרלה האורתודוכסית ובסמוך אליה אתר לזכר הרוגי המהפכה נגד השלטון הקומוניסטי ב-1989. ראוי לציין כי מטימישוארה יצאה המחאה שהובילה לקריסתו של שלטון הרודן צ'אוצ'סקו וזו